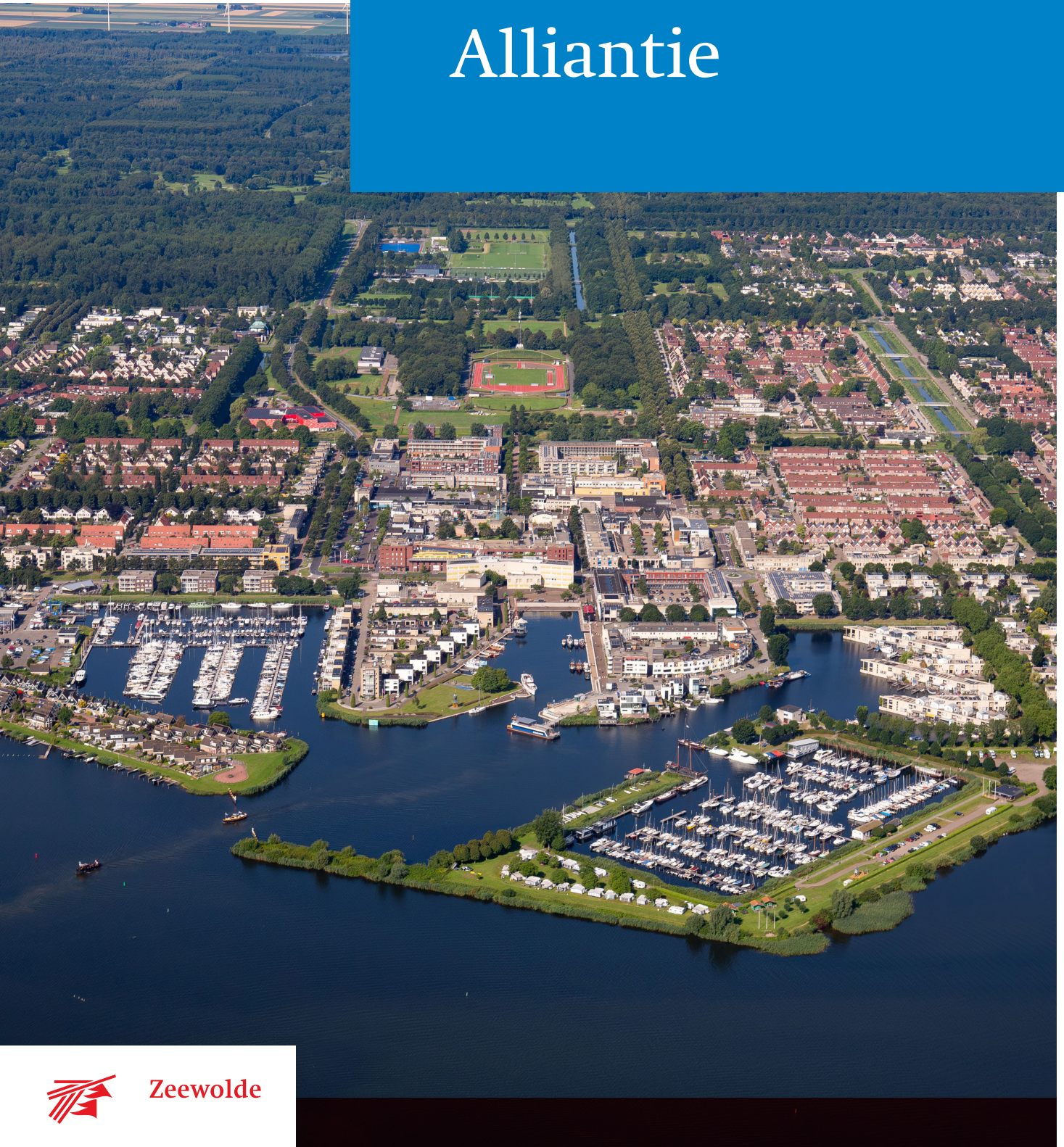


Zeewolde-Defensie Alliantie



Zeewolde

Samen bouwen aan de Centrale Kazerne in Zeewolde

De komst van de Centrale Kazerne als onderdeel van het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD), markeert een nieuw hoofdstuk voor de gemeente Zeewolde. Het is één van de grootste ontwikkelingen waar de gemeente voor wordt gesteld sinds de drooglegging van de polder. Om de Centrale Kazerne optimaal te realiseren en lokaal draagvlak te creëren, presenteren wij dit document: een intentieverklaring voor samenwerking in de realisatie van de Centrale Kazerne én een toekomstbestendig Zeewolde.

Deze intentieverklaring is niet alleen gericht op compensatie, maar vooral ook op het benutten van brede kansen die de komst van de Centrale Kazerne biedt voor zowel de gemeente als de bredere regio. Daarbij is samenwerking met het Rijk, omliggende gemeenten en de provincie, wat ons betreft de sleutel tot succes.

In het licht van deze gezamenlijke opgave schetsen we allereerst de invulling van het succesvolle toekomstperspectief van Zeewolde, denkbeeldig geschreven vanuit 2064 – het jaar waar ook de Omgevingsvisie Zeewolde op gericht is. Tegen die tijd is de Centrale Kazerne al decennia een vanzelfsprekend onderdeel van de gemeente. De sleutel van deze succesvolle realisatie ligt in de gebiedsgerichte ontwikkeling die is toegepast: er is verder gekeken dan alleen de Centrale Kazerne – de ambities en ontwikkelplannen zijn vroegtijdig geïntegreerd met de behoeften van Zeewolde, omliggende gemeenten en de regio als geheel. In de hoofdstukken die hierop volgen, gaan we eerst in op de zaken die aan de voorkant goed moeten worden geregeld bij de komst van de Centrale Kazerne. Daarbij besteden we met name aandacht aan (financiële) compensatie. Tot slot belichten we de bredere kansen die de komst van de Centrale Kazerne biedt voor Zeewolde, Defensie en de regio.

1. ZEEWOLDE IN 2064

De komst van de Centrale Kazerne heeft Zeewolde op de kaart gezet, een krachtige impuls gegeven aan de brede welvaart in de gemeente en het DNA van Zeewolde als groene en leefbare gemeente verder versterkt. Dit uit zich niet alleen in een sterke lokale economie, maar ook in goede voorzieningen en een aantrekkelijk woon- en leefklimaat. Defensie is onderdeel van Zeewolde geworden en heeft zich ontwikkeld tot een vertrouwde en gewaardeerde partner voor de gemeente. De extra bedrijvigheid die de Centrale Kazerne met zich mee heeft gebracht, heeft gezorgd voor nieuwe kansen voor inwoners en ondernemers. Innovatieve bedrijven, onderwijs- en kennisinstellingen hebben zich in Zeewolde gevestigd en werken samen met Defensie aan technologische vooruitgang en maatschappelijke vernieuwing.

De sociale samenleving in Zeewolde is de afgelopen jaren merkbaar verrijkt en blijft zich verder ontwikkelen. De inwoners, waar inmiddels ook een groot deel van het kazernepersoneel mét hun gezinnen toe gerekend kan worden, profiteren van passende en betaalbare huisvesting, brede werkgelegenheid, een goed aanbod aan opleidingsmogelijkheden en een levendig verenigingsleven. De samenwerking tussen Defensie en lokale partijen heeft gezorgd voor verbeterde voorzieningen binnen Zeewolde, waaronder hoogwaardige medische zorg en een versterkt gevoel van veiligheid.

Ook op het gebied van vrije tijd en recreatie is Zeewolde aantrekkelijker geworden. Het groene, open karakter van de gemeente is behouden, maar waar mogelijk versterkt en kwalitatief verbeterd. Inwoners en bezoekers genieten van de recreatieve voorzieningen die een impuls hebben gekregen en de ruimte die Zeewolde biedt. Duurzame mobiliteit en goede bereikbaarheid, ondersteunt door nieuwe verbindingen, zorgen ervoor dat iedereen zich vrij kan bewegen en mensen elkaar gemakkelijk kunnen ontmoeten.

Het dorpse karakter, de ruimtelijkheid en de leefbaarheid vormen nog altijd het DNA van Zeewolde. Deze waarden zijn steeds leidend geweest in de gemaakte keuzes, ook nu de gemeente door de komst van de Centrale Kazerne sterk is gegroeid. We zijn trots op Zeewolde: een sterke, toekomstbestendige gemeente, met het vertrouwde DNA als stevig fundament.

2. EERST DE BASIS OP ORDE

Om het toekomstperspectief beschreven in het voorgaande hoofdstuk te kunnen realiseren, is het belangrijk dat in de komende maanden een aantal essentiële zaken rond de komst van de Centrale Kazerne goed worden geregeld, in ieder geval **vóór het moment dat het gebiedsproces start**. Zo leggen we een stevige basis om samen te werken aan het toekomstperspectief voor Zeewolde, regio en Defensie

Het financiële fundament

... voor de direct betrokken agrariërs

Direct na het besluit van de Ministerraad om de Centrale Kazerne aan de Spiekweg te realiseren, hebben de daar gevestigde agrariërs een brief ontvangen over het besluit. Sinds de zomer van dit jaar vinden gesprekken plaats tussen de agrariërs en het Rijksvastgoedbedrijf over de voorwaarden van hun verplaatsing.

De gemeente Zeewolde ziet toe op een **ruimhartige compensatie voor de agrariërs** en is verheugd dat deze oproep in de Tweede Kamer, met een aantal breed aangenomen moties, weerklinkt. Begeleiding door het Rijk bij het vinden van een nieuwe bedrijfslocatie en het verkrijgen van de benodigde vergunningen maken hier vanzelfsprekend deel van uit.

... voor de gemeente

De ambtelijke voorbereidingen voor de komst van de Centrale Kazerne zijn sinds medio 2022 in volle gang. Er moet veel worden geregeld en georganiseerd voordat de eerste paal kan worden geslagen. Voor een gemeente met de omvang van Zeewolde is dit een uitzonderlijk groot project, dat nu al een aanzienlijke extra werklast met zich meebrengt. Deze werklast zal in de realisatiefase verder toenemen en na ingebruikname van de Centrale Kazerne structureel hoger blijven. In de huidige bezetting is dit niet te realiseren.

Het is dan ook logisch dat Defensie een financiële bijdrage levert, bestaande uit:

- Een **structurele bijdrage** die in verhouding staat tot de omvang van de Centrale Kazerne en de impact ervan op de lokale gemeenschap. Hierbij valt te denken aan directe inkomsten vanuit de OZB.
- **Volledige compensatie** voor **kosten** die op **korte termijn** moeten worden gemaakt én voor de kosten **die al zijn gemaakt** sinds het moment dat duidelijk werd dat Zeewolde voorkeurslocatie voor de Centrale Kazerne zou worden (medio 2022). Deze voorbereidingskosten moeten worden gedekt door het verstrekken van een voorschot.

Daarnaast moeten er lange termijn financiële en juridische afspraken worden gemaakt, waarbij alle mogelijke scenario's rond de komst van de Centrale Kazerne goed worden afgedekt. Daarom is het noodzakelijk dat Rijk en gemeente een **bestuursvereenkomst** sluiten waarin bindende afspraken worden vastgelegd.

Tenslotte moeten er ook **procesafspraken** worden gemaakt rond de komst van de Centrale Kazerne, waarbij goed is gedefinieerd voor welke taken en vanuit welke bevoegdheden de gemeente Zeewolde (en andere bestuurlijke stakeholders) met Defensie aan tafel zitten

... voor de gemeenschap

De komst van de Kazerne zal ook impact hebben op de inwoners (waaronder in de toekomst ook defensiemedewerkers) en de (leef)omgeving van Zeewolde. De gemeente is graag bereid mee te werken aan de vestiging van de Kazerne, onder de voorwaarde dat Defensie de bereidheid uitspreekt om te partneren op thema's die voor de inwoners van Zeewolde van groot belang zijn. Deze thema's worden hierna nader uitgewerkt.

3. PARTNERSCHAP OP KANSRIJKE THEMA'S

Zeewolde is een jonge, innovatieve gemeente die uitdagingen niet uit de weg gaat. Vanuit deze mentaliteit kijken we naar de komst van de Centrale Kazerne, die gezamenlijke opgaven op het gebied van **mobiliteit, bouwen, natuur** en **recreatie** met zich meebrengt voor zowel Zeewolde als Defensie.

De complexiteit en samenhang van deze opgaven vragen om gebiedsgerichte ontwikkeling en een goede samenwerking. We kijken daarbij verder dan alleen de ontwikkeling van de Centrale Kazerne – ook de bredere opgaven voor Zeewolde en de regio moeten integraal worden meegenomen en zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Om dit te realiseren is, naast steun vanuit de provincie, brede steun vanuit het Rijk nodig. Daaronder verstaan we in ieder geval samenwerking met meerdere ministeries, waaronder Infrastructuur en Waterstaat, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, Economische Zaken, en Klimaat en Groene Groei. Daarom dringt de gemeente Zeewolde aan op een **Rijksprogramma** waarin opgaven en ambities rond de komst van de Centrale Kazerne integraal en in samenhang worden vastgelegd. Mobiliteit, bouwen, natuur en recreatie moeten daar sowieso onderdeel van uitmaken.

Mobiliteit

In ons toekomstperspectief is goede bereikbaarheid een essentiële voorwaarde voor zowel leefbaarheid als groei. De komst van de Centrale Kazerne heeft niet alleen impact op de mobiliteit binnen Zeewolde, maar brengt ook interprovinciale en regionale mobiliteitsvraagstukken met zich mee. Dit alles vanuit de veronderstelling dat het wegennet in de wijde omgeving rond Zeewolde fors extra belast zal worden wanneer ruim 7000 mensen en materieel zich van en naar de Centrale Kazerne moeten bewegen.

Interprovinciale en regionale wensen

- Samen met de provincies Flevoland en Gelderland én de gemeenten in de regio vragen wij om een **nieuw onderzoek op basis van actuele gegevens** naar verkeersstromen tussen de A28/A1 (Knooppunt Hoevelaken) en de A27 met **aanbevelingen** over gewenste aanpassingen, gericht op verbetering t.o.v. de huidige situatie.
- Zoals door Nijkerk al aangegeven, is het van groot belang dat er een oplossing komt voor het knelpunt bij de **Nijkerkerbrug**. Hierbij valt wat ons betreft bijvoorbeeld te denken aan de aanleg van een **aquaduct** naar model van het aquaduct Veluwemeer bij Harderwijk.
- In aansluiting op de aanpassingen van het provinciale wegennet op basis van nieuw onderzoek is het tenslotte van belang om het **gemeentelijke wegennet te optimaliseren** en op die manier de Centrale Kazerne **optimaal bereikbaar** te maken.

Zeewolde-specifieke wensen

De komst van de Centrale Kazerne zorgt voor nieuwe bewegingen en legt extra druk op de verbinding tussen Zeewolde en Ermelo via Nijkerk. Deze toegenomen druk kan worden opgevangen door het intensiveren en optimaliseren van de verbindingen tussen Zeewolde en de omliggende dorpen en steden. Dit kan onder meer door:

- Het optimaliseren van de **OV-verbindingen tussen Harderwijk en Nijkerk via Zeewolde**, aansluitend op de wens van Nijkerk om een eigen Intercitystation te realiseren.
- Het optimaliseren van de **fietsverbinding** tussen Zeewolde en omliggende gemeenten zoals Nijkerk, Putten, Ermelo en Harderwijk. Bijvoorbeeld door de aanleg van een **fietsbrug** bij Strand Horst (Gemeente Ermelo) of het optimaliseren van de verbindingen tussen Zeewolde, Harderwijk en Nijkerk door het intensiveren van vervoer met de **pont** naar Strand Horst

Bouwen

Zeewolde is een gemeente met veel fysieke ruimte en leent zich om die reden goed voor (grootschalige) (woning) bouwprojecten met oog voor het groen en leefbaarheid.

Concreet is de locatie Oosterwold door de Rijksoverheid aangewezen als **grootschalige woningbouwlocatie**, waar ten minste 10.000 woningen moeten worden gerealiseerd. De komst van de Centrale Kazerne, met 7.000 arbeids- en opleidingsplaatsen, benadrukt de actualiteit van deze ontwikkeling. Daarnaast verwelkomt Zeewolde hiermee **nieuwe economische ontwikkeling, nieuwe bedrijvigheid en innovatie** in gemeente en de bredere regio.

Het is daarom belangrijk dat de bouwambities die passen bij deze ontwikkelingen – zowel op het gebied van wonen als werken – worden ondersteund en **waar mogelijk versneld**, maar in ieder geval niet worden belemmerd.

- Om deze ambities waar te maken, moeten randvoorwaarden op het gebied van **bodem, water, stikstof en energie** met prioriteit worden opgelost.
- Vanuit een gedeeld belang met de provincies Flevoland en Utrecht willen we inzetten op de **optimalisatie van de regionale energie infrastructuur** en het **oplossen van netcongestie**, niet alleen voor de komst van de Centrale Kazerne, maar voor de hele regio. Een manier om dit te **realiseren is door het onderstation Utrecht Noord en de 150 kV-verbinding tussen onderstation Zeewolde en het (toekomstige) onderstation Almere Oost als een opgave van nationaal belang** aan te merken

Natuur en recreëren

De aantrekkingskracht en identiteit van Zeewolde voor inwoners en recreanten wordt in hoge mate bepaald door het groen, de ruimte en de recreatiemogelijkheden. Het groene en ruimtelijke karakter is en blijft een onmisbaar onderdeel van het toekomstperspectief voor Zeewolde. Voor het groen dat moet wijken voor de komst van de Centrale Kazerne, gaan we er zonder meer vanuit dat Defensie dat op eigen terrein zal compenseren.

Tegelijkertijd biedt deze ontwikkeling kansen om Zeewolde verder te vergroenen:

- Wij willen, evenals Staatsbosbeheer, een **natuurverbinding realiseren tussen Almere-Hout en Horsterwold**. Dit versterkt de verbinding tussen het nieuwe Oosterwold en Horsterwold, waar Defensie onderdeel van uitmaakt..

Daarnaast willen wij de komst van de Centrale Kazerne aangrijpen om de aantrekkingskracht van Zeewolde als recreatiegemeente te behouden en verder te versterken. Dit kan onder meer door:

- Het realiseren van **nieuwe recreatieve verbindingen** ter vervanging van de voorzieningen die moeten wijken voor de komst van de Centrale Kazerne.
- Samen te verkennen waar in het proces kansen liggen om recreatie te bevorderen. Zo kan bijvoorbeeld het benodigde zand voor ophoging van de kazernelocatie worden gewonnen op locaties waar waterplanten overlast veroorzaken, waarmee Zeewolde als watersportgemeente direct profiteert.

Concluderend is onze oproep dan ook: laten we **samen - gemeente, Defensie en provincie - optrekken bij de realisatie van de Centrale Kazerne binnen Zeewolde en het toekomstperspectief, zoals geschetst aan het begin van dit document, in praktijk vormgeven. Door onze krachten te bundelen, maken we van Zeewolde een voorbeeld van hoe gemeente, Defensie en de bredere regio kunnen samenwerken in de realisatie van een grote opgave als de Centrale Kazerne, en zo te werken aan een veilig en toekomstbestendig Nederland.**

